

III

(Přípravné akty)

EVROPSKÁ CENTRÁLNÍ BANKA

STANOVISKO EVROPSKÉ CENTRÁLNÍ BANKY

ze dne 28. května 2013

k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o trestněprávní ochraně eura a jiných měn proti padělání, kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2000/383/SVV

(CON/2013/37)

(2013/C 179/03)

Úvod a právní základ

Evropská centrální banka (ECB) obdržela dne 5. února 2013 žádost Evropské komise o stanovisko k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o trestněprávní ochraně eura a jiných měn proti padělání, kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2000/383/SVV ⁽¹⁾ (dále jen „navrhovaná směrnice“). Dne 20. února 2013 obdržela ECB žádost o stanovisko k téže navrhované směrnici od Rady Evropské unie a dne 2. dubna 2013 od Evropského parlamentu.

Pravomoc ECB zaujmout stanovisko je založena na čl. 127 odst. 4 a čl. 282 odst. 5 Smlouvy o fungování Evropské unie, podle kterých má být ECB konzultována ke všem návrhům aktů Unie v oblasti její působnosti. Pravomoc ECB zaujmout stanovisko je dále založena na čl. 128 odst. 1 Smlouvy a na článku 16 statutu Evropského systému centrálních bank a Evropské centrální banky, jelikož navrhovaná směrnice obsahuje ustanovení, která mají vliv na některé úkoly Evropského systému centrálních bank. V souladu s čl. 17.5 první větou jednacího řádu Evropské centrální banky přijala toto stanovisko Rada guvernérů.

1. Účel a obsah navrhované směrnice

Navrhovaná směrnice nahradí ve vztahu k těm členským státům, které se účastní jejího přijímání, rámcové rozhodnutí Rady 2000/383/SVV o zvýšené ochraně trestními a jinými sankcemi proti padělání ve spojitosti se zaváděním eura ⁽²⁾. Většina ustanovení rámcového rozhodnutí Rady 2000/383/SVV je v navrhované směrnici zachována, s provedením drobných změn, které zohledňují Lisabonskou smlouvu. Kromě toho navrhovaná směrnice doplňuje rámcové rozhodnutí Rady 2000/383/SVV zavedením minimálního trestu v podobě odnětí svobody na dobu šesti měsíců za výrobu a distribuci padělaných peněz a maximálního trestu v podobě odnětí svobody na dobu minimálně osmi let za distribuci. Zavádějí se též nová ustanovení, která požadují, aby členské státy: a) umožnily používání některých vyšetřovacích nástrojů a b) zajistily, aby národní analytická střediska a národní mincovní analytická střediska mohla přezkoumávat eurobankovky a euromince, u nichž existuje podezření, že byly padělané, pro účely analýzy, identifikace a rozpoznávání dalších padělek i v průběhu soudního řízení.

2. Obecné připomínky

ECB vítá navrhovanou směrnici, jejímž cílem je doplnit ustanovení Mezinárodní úmluvy o potírání penězokazectví, podepsané v Ženevě dne 20. dubna 1929, a protokolu k ní ⁽³⁾ (dále jen

⁽¹⁾ COM(2013) 42 final.

⁽²⁾ Úř. věst. L 140, 14.6.2000, s. 1.

⁽³⁾ Sběrka smluv Společnosti národů č. 2623 (1931), s. 372.

„Ženevská úmluva“) a usnadnit členským státům její uplatňování⁽¹⁾. ECB dále vítá skutečnost, že navrhovaná směrnice zohledňuje její názor, že je třeba posílit trestněprávní rámec zpřísněním a sladěním režimu trestů, včetně zavedení standardů pro minimální tresty. Zároveň si všímá, že navrhovaná směrnice z velké části zachovává ustanovení rámcového rozhodnutí Rady 2000/383/SVV, což po přechodu na nový režim ochrany, který navrhovaná směrnice zavádí, zajistí právní jistotu.

ECB vychází z toho, že přijetím navrhované směrnice nebude dotčeno ustanovení o vzájemném uznávání odsouzení pro účely zjištění „opakované trestné činnosti“ obsažené v článku 9a rámcového rozhodnutí Rady 2000/383/SVV v případě členských států, které toto ustanovení již provedly ve vnitrostátním právu. Pokud jde o členské státy, které tak ještě neučinily, zdá se, že povinnost zavést vnitrostátní pravidla týkající se vzájemného uznávání odsouzení v souladu s článkem 9a by byla dána i nadále na základě článku 12 navrhované směrnice. V zájmu vyjasnění však ECB navrhuje, aby byl obsah článku 9a rámcového rozhodnutí Rady 2000/383/SVV vložen do navrhované směrnice.

V souladu s body odůvodnění 28, 29 a 30 navrhované směrnice ECB poznamenává, že zatímco Dánsko se přijímání navrhované směrnice neúčastní, Spojené království a Irsko se mohou rozhodnout, zda se budou jejího přijímání a používání účastnit, či nikoli. ECB vychází z toho, že pokud se Dánsko, Spojené království a Irsko nebudou účastnit přijímání a používání navrhované směrnice, budou se na ně v souladu s článkem 12 navrhované směrnice i nadále vztahovat povinnosti týkající se lhůty pro provedení rámcového rozhodnutí Rady 2000/383/SVV do vnitrostátního práva. To znamená, že by se na Dánsko, Spojené království a Irsko nová pravidla podle navrhované směrnice nevztahovala. Bylo by proto užitečné vyzvat příslušné orgány Dánska, Spojeného království a Irska (pokud se poslední dvě jmenované země neúčastní přijímání navrhované směrnice), aby se zavázaly, že budou uplatňovat standardy týkající se minimálních a maximálních trestů a že zajistí, aby byly k dispozici účinné vyšetřovací nástroje a aby soudní orgány předávaly padělky bankovek a mincí národním analytickým střediskům a národním mincovním analytickým střediskům v souladu s články 5, 9 a 10 navrhované směrnice. Pokud se tak nestane, bude to mít nepříznivý dopad na přeshraniční spolupráci a snižování rizika nekalého využívání nejpříznivější jurisdikce (tzv. *forum shopping*), na které se odkazuje v 18. bodu odůvodnění navrhované směrnice.

3. Konkrétní připomínky

3.1 Potenciální nominální hodnota padělaných bankovek a mincí

V souvislosti s odkazy na nominální hodnotu padělaných bankovek a mincí v 19. bodu odůvodnění a článku 5 navrhované směrnice ECB poznamenává, že z hlediska výroby lze tuto hodnotu určit jen u hotových padělaných bankovek a mincí.

ECB však upozorňuje, že pojem padělaných bankovek a mincí není nutně omezen jen na hotové padělané bankovky a mince, ale že může zahrnovat též nedokončené padělky bankovek a mincí, jejichž výroba probíhá. Poukazuje na to, že donucovací orgány mohou v souvislosti s neoprávněným jednáním spočívajícím v padělání nebo pozměňování bankovek a mincí znějících na euro nebo jiné měny⁽²⁾ odhalit nedokončené padělky. ECB poznamenává, že obvyklou praxí policie při zabavování utajované dílny na padělání peněz je pokusit se zásah provést v době, kdy trestná činnost probíhá. Bude to věcí úsudku a v některých případech může být hotových výrobků málo, zato rozpracovaných výrobků velké množství. ECB upozorňuje na to, že tyto nedokončené padělky by neměly nominální hodnotu, nýbrž potenciální nominální hodnotu, která by se měla vzít v úvahu při určování přiměřeného trestu podle článku 5 navrhované směrnice. Z tohoto důvodu je třeba 19. bod odůvodnění a článek 5 změnit tak, aby se v nich v souvislosti s nedokončenými padělkami odkazovalo na potenciální nominální hodnotu. Potenciální nominální hodnota by měla představovat další kritérium při uplatňování přiměřeného trestu podle čl. 3 odst. 1 písm. a) až c) navrhované směrnice.

⁽¹⁾ S výjimkou Malty, která tak dosud neučinila, ratifikovaly Ženevskou úmluvu všechny členské státy.

⁽²⁾ Viz čl. 3 odst. 1 písm. a) navrhované směrnice.

Kromě toho mohou být padělané bankovky a mince, které příslušné vnitrostátní orgány odhalí, denominovány v jiné měně, než je euro, nebo mohou mít podobu této jiné měny. V takovém případě by mělo být příslušným soudním orgánům umožněno určit příslušnou nominální nebo potenciální nominální hodnotu těchto padělaných bankovek a mincí. ECB je proto toho názoru, že by bylo užitečné 19. bod odůvodnění a článek 5 dále změnit tak, aby standardy týkající se minimálních a maximálních trestů zohledňovaly příslušnou nominální nebo potenciální nominální hodnotu odhalených padělaných bankovek a mincí, které znějí na jinou měnu, než je euro.

3.2 Trestné činy padělání týkající se nástrojů a surovin pro výrobu bankovek a mincí

Podle názoru ECB by se úprava minimálních a maximálních trestů měla vztahovat na všechny druhy trestných činů podle čl. 3 odst. 1 navrhované směrnice. To by podstatně zvýšilo účinnost a odstrašující účinek trestů. Vzhledem k tomu, že nejdokonalejší padělky bankovek a mincí jsou vyráběny za použití komponent z různých zdrojů, např. za pomoci podvodných hologramů pocházejících ze zemí mimo Unii, ECB by doporučovala, aby trestné činy ve smyslu čl. 3 odst. 1 písm. d) navrhované směrnice, u nichž jsou dány zvláště závažné okolnosti, byly zahrnuty do oblasti působnosti úpravy trestů podle čl. 5 odst. 4 navrhované směrnice.

3.3 Povinnost předat padělané bankovky a mince pro účely analýzy

ECB vítá, že navrhovaná směrnice uznává, že je důležité, aby soudní orgány národním analytickým střediskům a národním mincovním analytickým střediskům povolily přezkoumání padělaných eurobankovek a euromincí pro účely analýzy, identifikace a rozpoznávání dalších padělků. Doporučuje nicméně, aby v případech, kdy vzorky bankovek a mincí, u nichž existuje podezření, že byly padělané, nelze předat, protože musí být zachovány jako důkazy, byly tyto vzorky národním analytickým střediskům, resp. národním mincovním analytickým střediskům předány neprodleně po skončení příslušného řízení.

Konkrétní pozměňovací návrhy k těm ustanovením navrhované směrnice, která ECB doporučuje změnit, jsou uvedeny v příloze včetně příslušného odůvodnění.

Ve Frankfurtu nad Mohanem dne 28. května 2013.

Prezident ECB

Mario DRAGHI

PŘÍLOHA

Pozměňovací návrhy

Text navrhovaný Komisí	Změny navrhované ECB (1)
Změna č. 1 19. bod odůvodnění	
<p>„(19) Členské státy by měly mít možnost uložit kratší trest odnětí svobody nebo trest odnětí svobody neuložit v případech, kdy je celková nominální hodnota padělaných bankovek a mincí nevýznamná nebo kdy trestný čin nebyl spáchán za zvlášť závažných okolností. Uvedená hodnota by měla v případech, kdy se ukládá jiný trest, než je trest odnětí svobody, činit maximálně 5 000 EUR, tj. desetinásobek nejvyšší nominální hodnoty eurobankovky, a v případech, kdy se ukládá trest odnětí svobody v délce do šesti měsíců, by tato hodnota měla činit maximálně 10 000 EUR.“</p>	<p>„(19) Členské státy by měly mít možnost uložit kratší trest odnětí svobody nebo trest odnětí svobody neuložit v případech, kdy je celková nominální nebo potenciální nominální hodnota padělaných bankovek a mincí nevýznamná nebo kdy trestný čin nebyl spáchán za zvlášť závažných okolností. Uvedená hodnota by měla být v případech, kdy se ukládá jiný trest, než je trest odnětí svobody, nižší než 5 000 EUR nebo ekvivalent této částky v měně příslušných padělaných bankovek a mincí, tj. desetinásobek nejvyšší nominální hodnoty eurobankovky, a v případech, kdy se ukládá trest odnětí svobody v délce do šesti měsíců, by tato hodnota měla být nižší než 10 000 EUR nebo ekvivalent této částky v měně příslušných padělaných bankovek a mincí.“</p>

Odůvodnění

19. bod odůvodnění by měl být změněn, aby členské státy měly možnost uplatňovat přiměřený trest v souvislosti s nedokončenými padělkami bankovek a mincí, které mohou mít pouze potenciální nominální hodnotu. Potenciální nominální hodnota by měla představovat další kritérium při uplatňování přiměřeného trestu za trestné činy podle čl. 3 odst. 1 písm. a) až c) navrhované směrnice.

Jelikož padělané bankovky a mince, které příslušné vnitrostátní orgány odhalí, mohou být denominovány v jiných měnách, než je euro, nebo mohou mít podobu těchto jiných měn, mělo by být příslušným vnitrostátním orgánům členských států navíc umožněno, aby určily příslušnou nominální nebo potenciální nominální hodnotu těchto padělaných bankovek a mincí. 19. bod odůvodnění je proto třeba dále změnit tak, aby standardy týkající se minimálních a maximálních trestů zohledňovaly příslušnou nominální nebo potenciální nominální hodnotu padělaných bankovek a mincí, které znejí na jinou měnu, než je euro.

Změna č. 2

Článek 5

<p>„Článek 5</p> <p>Tresty</p> <p>[...]</p> <p>2. Za trestné činy uvedené v čl. 3 odst. 1 písm. a), b) a c), které se týkají bankovek a mincí v celkové nominální hodnotě do 5 000 EUR a které nebyly spáchány za zvlášť závažných okolností, mohou členské státy uložit jiný trest, než je trest odnětí svobody.</p> <p>3. Za trestné činy uvedené v čl. 3 odst. 1 písm. a), b) a c), které se týkají bankovek a mincí v celkové nominální hodnotě alespoň 5 000 EUR, lze uložit trest odnětí svobody s horní hranicí minimálně osmi let.</p> <p>4. Za trestné činy uvedené v čl. 3 odst. 1 písm. a), b) a c), které se týkají bankovek a mincí v celkové nominální hodnotě alespoň 10 000 EUR a které byly spáchány za zvlášť závažných okolností, lze uložit</p>	<p>„Článek 5</p> <p>Tresty</p> <p>[...]</p> <p>2. Za trestné činy uvedené v čl. 3 odst. 1 písm. a), b) a c), které se týkají bankovek a mincí v celkové nominální nebo potenciální nominální hodnotě, jež je nižší než 5 000 EUR nebo ekvivalent této částky v měně příslušných padělaných bankovek a mincí, a které nebyly spáchány za zvlášť závažných okolností, mohou členské státy uložit jiný trest, než je trest odnětí svobody.</p> <p>3. Za trestné činy uvedené v čl. 3 odst. 1 písm. a), b) a c), které se týkají bankovek a mincí v celkové nominální nebo potenciální nominální hodnotě alespoň 5 000 EUR nebo ekvivalentu této částky v měně příslušných padělaných bankovek a mincí, lze uložit trest odnětí svobody s horní hranicí minimálně osmi let.</p> <p>4. Za trestné činy uvedené v čl. 3 odst. 1 písm. a), b) a c), které se týkají bankovek a mincí v celkové nominální nebo potenciální nominální hodnotě alespoň 10 000 EUR nebo ekvivalentu této částky v měně příslušných padělaných bankovek a mincí a které byly spáchány za zvlášť závažných okolností, lze uložit</p>
--	--

Text navrhovaný Komisí	Změny navrhované ECB (1)
<p>a) trest odnětí svobody se spodní hranicí minimálně šesti měsíců;</p> <p>b) trest odnětí svobody s horní hranicí minimálně osmi let.“</p> <p>[text neexistuje]</p>	<p>a) trest odnětí svobody se spodní hranicí minimálně šesti měsíců;</p> <p>b) trest odnětí svobody s horní hranicí minimálně osmi let.</p> <p>5. Tresty podle odstavce 4 se uplatňují též na trestné činy uvedené v čl. 3 odst. 1 písm. d), které byly spáchány za zvlášť závažných okolností.“</p>

Odůvodnění

Čl. 5 odst. 2 až 4 by měl být změněn, aby se umožnilo uplatnění přiměřeného trestu v souvislosti s nedokončenými padělkami bankovek a mincí, které mohou mít pouze potenciální nominální hodnotu. Potenciální nominální hodnota by měla představovat další kritérium při uplatňování přiměřeného trestu za trestné činy podle čl. 3 odst. 1 písm. a) až c) navrhované směrnice.

Jelikož padělané bankovky a mince, které příslušné vnitrostátní orgány odhalí, mohou být denominovány v jiných měnách, než je euro, nebo mohou mít podobu těchto jiných měn, mělo by být příslušným vnitrostátním orgánům členských států navíc umožněno, aby určily příslušnou nominální nebo potenciální nominální hodnotu těchto padělaných bankovek a mincí. Čl. 5 odst. 2 až 4 je proto třeba dále změnit tak, aby standardy týkající se minimálních a maximálních trestů zohledňovaly příslušnou nominální nebo potenciální nominální hodnotu padělaných bankovek a mincí, které znějí na jinou měnu, než je euro.

V neposlední řadě se s cílem zvýšit účinnost a odstrašující účinek trestů navrhuje, aby trestné činy uvedené v čl. 3 odst. 1 písm. d) navrhované směrnice, u nichž jsou dány zvlášť závažné okolnosti, byly zahrnuty do oblasti působnosti úpravy trestů podle čl. 5 odst. 4 navrhované směrnice, a to doplněním nového odstavce 5.

Změna č. 3

Čl. 10 odst. 2

<p>„2. Nelze-li odpovídající vzorky podezřelých padělaných bankovek a mincí předat, protože musí být zachovány jako důkazy v trestním řízení pro účely zajištění spravedlivého a účinného procesu a práva na obhajobu podezřelého pachatele, je národnímu analytickému středisku a národnímu mincovnímu analytickému středisku k těmto bankovkám a mincím poskytnut neprodlený přístup.“</p>	<p>„2. Nelze-li odpovídající vzorky podezřelých padělaných bankovek a mincí předat, protože musí být zachovány jako důkazy v trestním řízení pro účely zajištění spravedlivého a účinného procesu a práva na obhajobu podezřelého pachatele, je národnímu analytickému středisku a národnímu mincovnímu analytickému středisku k těmto bankovkám a mincím poskytnut neprodlený přístup. Ihned po skončení řízení předají soudní orgány tyto potřebné vzorky všech druhů podezřelých padělaných bankovek národnímu analytickému středisku a vzorky všech druhů podezřelých padělaných mincí národnímu mincovnímu analytickému středisku.“</p>
--	---

Odůvodnění

ECB doporučuje, aby v případech, kdy vzorky bankovek a mincí, u nichž existuje podezření, že byly padělané, nelze předat, protože musí být zachovány jako důkazy, byly tyto vzorky národním analytickým střediskům, resp. národním mincovním analytickým střediskům předány neprodleně po skončení příslušného řízení.

(1) Tučně je vyznačen text, který ECB navrhuje doplnit. Přeskrtnut je text, který ECB navrhuje vypustit.